

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

I. Cel

Celem wytycznych jest określenie wymagań BHP i Ppoż. przy wykonywaniu tymczasowych prac na wysokości w stacjach paliw PKN ORLEN S.A.

Prace prowadzone na wysokości ze względu na zagrożenie upadkiem są pracami szczególnie niebezpiecznymi. Upadek człowieka nawet z niewielkiej wysokości może spowodować trwałe kalectwo lub śmierć.

II. Definicje

Prace na wysokości – to prace wykonywane na wysokości powyżej 1 m. nad poziomem podłogi lub ziemi.

Pracą na wysokości nie jest praca wykonywana niezależnie od wysokości, jeżeli stanowisko pracy jest osłonięte ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m. ścianami pełnymi, ścianami z oszklonymi oknami lub stanowisko jest wyposażone w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem.

III. Wymagania ogólne

1. Podstawą do rozpoczęcia prac na wysokości jest sporządzenie przez wykonawcę oceny ryzyka dla wykonywanych prac oraz sporządzenie IBWR dla każdego rodzaju prowadzonych robót.
2. Dokonując oceny ryzyka dla prac na wysokości należy zwrócić szczególną uwagę na; dobór odpowiednich środków zabezpieczających przed upadkiem, wybór stałych punktów kotwienia, zabezpieczenie miejsca pracy, zasady ewakuacji pracowników w sytuacjach awaryjnych. Wykonawca powinien przewidzieć własne środki do zabezpieczania pracowników przed upadkiem z wysokości.
3. Wszyscy pracownicy skierowani do wykonywania pracy na wysokości muszą posiadać orzeczenie lekarskie dopuszczające do pracy na wysokości z określeniem dopuszczalnej wysokości pracy.
4. Pracownicy wykonujący prace muszą być zapoznani z instrukcją bezpiecznego wykonywania pracy oraz oceną ryzyka.
5. Prace na wysokości muszą być stale nadzorowane przez pracownika posiadającego kwalifikacje do kierowania pracownikami.
6. Wszystkie osoby związane z wykonywaniem czynności na wysokości muszą stosować hełmy ochronne i kamizelki odbłaskowe.
7. Pracownicy wykonujący prace na wysokości muszą być wyposażeni i stosować sprawny sprzęt zabezpieczający przed upadkiem, dostosowany do zagrożenia, dobrany zgodnie z oceną ryzyka i instrukcją bezpiecznego wykonywania robót.
8. Miejsca wykonywania prac na wysokości muszą być zabezpieczone zgodnie z wytycznymi PKN ORLEN S.A.. Szczególną uwagę należy zwrócić na zabezpieczenie prac prowadzonych w obrębie stref ruchu samochodów w czynnych stacjach paliw.
9. Podczas realizacji robót budowlanych, rozumianych jako budowa, a także przebudowa, montaż, remont lub rozbiórka obiektu budowlanego, należy wyznaczyć strefę niebezpieczną, którą ograda się balustradami sztywnymi i oznakowuje w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym. Strefa niebezpieczna w swym najmniejszym wymiarze liniowym liczonym od płaszczyzny obiektu budowlanego, nie może wynosić mniej niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać przedmioty, lecz nie mniej niż 6 m.

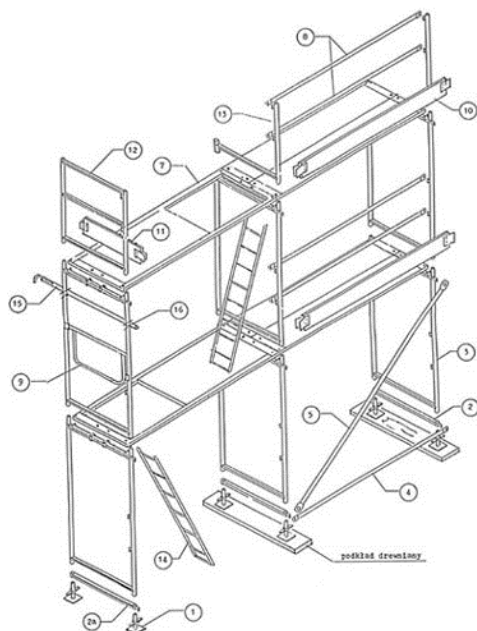
 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

10. Organizując prace na wysokości, inne niż roboty budowlane, należy wygradzić strefę niebezpieczną, której wymiar określa się na podstawie analizy ryzyka. Jej minimalny wymiar powinien uniemożliwić upadek przedmiotów z wysokości na osoby postronne. Zaleca się, aby strefa niebezpieczna w swym najmniejszym wymiarze liniowym liczonym od płaszczyzny obiektu, z którego mogą spadać przedmioty, nie wynosiła mniej niż 1/10 wysokości tego obiektu. Strefa ta musi być wygradzona w sposób określony w standardach bhp dla stacji paliw PKN ORLEN SA.
11. Wszystkie urządzenia techniczne stosowane do prac na wysokości takie jak rusztowania, podnośniki koszowe, itp. muszą posiadać dokumenty potwierdzające ich sprawność techniczną i dopuszczenie do użytkowania.
12. Osoby prowadzące obsługę maszyn i urządzeń technicznych służących do pracy na wysokości muszą posiadać dokumenty potwierdzające ich kompetencje i uprawnienia zgodnie w wymogami prawa.
13. Prace na wysokości mogą być wykonywane z zastosowaniem: rusztowań, drabin; podnośników koszowych.

IV. Prowadzenie prac z wykorzystaniem rusztowań

1. Organizując pracę na wysokości należy, jeżeli pozwalają na to warunki, stosować w pierwszej kolejności rusztowania zamiast drabin. Zapewni to poprawę bezpieczeństwa i ergonomii pracy.
2. Montaż i demontaż rusztowań mogą wykonywać tylko osoby posiadające wymagane uprawnienia, tj. tj. książeczkę operatora maszyn budowlanych wydaną przez IMBiGS z wpisem: montaż, rusztowania budowlano-montażowe, metalowe
3. Montaż i demontaż rusztowań systemowych, dla których narzucono jednoznacznie wymiary siatki poprzez wymiary elementów, należy wykonać na podstawie dokumentacji technicznej rusztowania.
4. Montaż rusztowań niesystemowych można dokonywać tylko na podstawie projektu sporządzonego przez uprawnioną osobę. Dokumentacja techniczna rusztowania musi znajdować się u pracownika nadzorującego pracę.
5. Rusztowania muszą posiadać: pomosty robocze o powierzchni zapewniającej swobodę wykonywanych czynności i możliwość składowania niezbędnych materiałów; stabilną konstrukcję; poręczne ochronne; pionowe komunikacyjne, bortnice.
6. Korzystanie z rusztowań dozwolone jest tylko po dokonaniu jego odbioru i określeniu dopuszczalnych obciążeń. Informacje te muszą być dostępne w miejscu użytkowania rusztowania.

	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

Rusztowanie systemowe stałe

Rusztowanie systemowe przejezdne

Praca na rusztowaniu

1. Pracę na rusztowaniach mogą wykonywać pracownicy, którzy mają dopuszczenia do pracy na wysokości wydane przez lekarza medycyny pracy.
2. Wykonując pracę na rusztowaniu nie wolno przekraczać jego dopuszczalnego obciążenia oraz dopuszczalnych obciążeń pomostów roboczych.
3. Materiały i urządzenia stosowane do pracy należy składować na pomostach w sposób uniemożliwiający ich wypadnięcie poza bortnice.
4. Równoczesne wykonywanie prac na różnych poziomach rusztowania jest dopuszczalne pod warunkiem zachowania odległości w poziomie pomiędzy pracującymi osobami minimum 5 m i w pionie z zachowaniem odstępu jednego pomostu szczelnego, nie licząc tego, na którym wykonywana jest praca.
5. W trakcie użytkowania rusztowań **zabronione** jest:
 - pozostawianie na pomostach materiałów i narzędzi na noc i dłuższe przerwy,
 - wspinanie się po stojakach, podłużnicach, poręczach itp.,
 - wychodzenie i wychylanie się poza obrys rusztowania bez stosowania środków ochrony zabezpieczających przed upadkiem,
 - użytkowanie rusztowań z uszkodzonymi elementami konstrukcyjnymi oraz bez ważnego dopuszczenia lub przeglądu,
 - przemieszczanie rusztowań przejezdnych w czasie przebywania na nim pracownika,
 - zrzucanie przedmiotów z rusztowań.
6. Użytkowanie rusztowania jest dopuszczalne po dokonaniu jego odbioru przez kompetentną osobę, tj. posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Odbiór rusztowania potwierdza się wpisem w protokole odbioru technicznego. Wpis w protokole odbioru technicznego rusztowania określa w szczególności: użytkownika

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

rusztowania; przeznaczenie rusztowania; wykonawcę montażu rusztowania z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz numeru telefonu; dopuszczalne obciążenia pomostów i konstrukcji rusztowania; datę przekazania rusztowania do użytkowania, oporność uziomu; terminy kolejnych przeglądów rusztowania. Uwaga - (protokół musi być umieszczony w miejscu widocznym dla korzystających z rusztowania).

7. Rusztowania, które w wyniku przeglądu nie zostały dopuszczone do dalszej eksploatacji, powinny być wyraźnie oznakowane i zabezpieczone przed możliwością wejścia na nie pracowników.
8. Rusztowania powinny być wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem. Powinny być każdorazowo sprawdzane, przez kierownika lub uprawnioną osobę, po silnym wietrze, opadach atmosferycznych oraz działaniu innych czynników, stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa wykonania prac, i przerwach roboczych dłuższych niż 10 dni oraz okresowo, nie rzadziej niż raz w miesiącu.
9. Rusztowania przejezdne powinny być zabezpieczone co najmniej w dwóch miejscach przed przypadkowym przemieszczeniem.
10. Zakres czynności objętych sprawdzeniem określa instrukcja producenta lub projekt indywidualny.
11. Montaż, eksploatacja i demontaż rusztowań i ruchomych podestów roboczych są zabronione:
 - a) jeżeli o zmroku nie zapewniono oświetlenia pozwalającego na dobrą widoczność,
 - b) w czasie gęstej mgły, opadów deszczu, śniegu oraz gołoledzi,
 - c) w czasie burzy lub wiatru, o prędkości przekraczającej 10 m/s.

V. Prowadzenie prac z wykorzystaniem podnośników koszowych

1. Do prac w stacji paliw wolno stosować podnośniki koszowe posiadające aktualne dopuszczenie do pracy wydane przez UDT.
2. Przed rozpoczęciem pracy operator podnośnika musi sprawdzić sprawność i czytelność wszystkich elementów zabezpieczenia.
3. Obsługę podnośnika może prowadzić tylko osoba posiadająca wymagane uprawnienia kwalifikacyjne (uprawnienia UDT kategorii I P lub książeczka operatora maszyn budowlanych wydana przez IMBiGS z wpisem „wózki podnośnikowe”).
4. Kosz roboczy musi być wyposażony w stabilny stały system zabezpieczeń przed upadkiem.
5. Pracownik wykonujący pracę z kosza musi być wyposażony w indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości oraz należy mu wskazać stały punkt kotwienia tego sprzętu.
6. Miejsce pracy podnośnika musi być zabezpieczone przed dostępem niepowołanych osób w sposób wymagany przez wytyczne PKN ORLEN S.A. Zabezpieczenie powinno obejmować cały teren w zasięgu pracy kosza.
7. Każdorazowo przed rozpoczęciem unoszenia kosza należy się upewnić czy zapewniona będzie wolna przestrzeń, co najmniej 1 m. ponad krawędzią główną bariery kosza.
8. Przy pracy z wykorzystaniem podnośników koszowych zabronione jest:
 - a) operowanie podnośnikami przez osoby nieposiadające stosownych kwalifikacji.
 - b) eksploatacja podnośników bez ważnego dopuszczenia przez Urząd Dozoru Technicznego,

	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

- c) eksploatacja podnośników na niestabilnym podłożu lub pochyłonym ponad wartość określoną w DTR maszyny,
- d) używanie podnośnika na zewnątrz pomieszczeń w czasie burzy i przy wietrze przekraczającym wartość 10 m/s.
- e) wychylenie się pracownika poza obręb kosza podnośnika, bez zabezpieczenia indywidualnym sprzętem chroniącym przed upadkiem z wysokości,
- f) przeciążanie pomostu kosza podnośnika ponad dopuszczalne, maksymalne obciążenie.

VI. Prowadzenie prac z wykorzystaniem drabin

Wymagania ogólne

- Jeśli konieczne jest prowadzenie prac na wysokości, należy ustalić, czy drabina stanowi bardziej odpowiedni środek dostępu niż inne rozwiązania np. rusztowania, drabiny podestowe wyposażone w niewielkie podesty robocze i poręcze, bądź też ruchome podesty robocze
- Decydując się na wykorzystanie drabiny, należy wziąć pod uwagę rodzaj podłoża w miejscu prowadzenia prac – gładkie, śliskie, nierówne.
- Rozstawianie, demontaż i użytkowanie drabin przenośnych powinno przebiegać zgodnie z instrukcjami ich producentów.
- Pracownicy powinni zostać zapoznani z tymi instrukcjami. Przed każdym użyciem należy sprawdzić, czy drabina jest w dobrym stanie technicznym. Nie należy używać drabin uszkodzonych, zanieczyszczonych substancjami powodującymi śliskość np. mokrą farbą, błotem, olejem czy śniegiem.
- Drabiny mogą być wykorzystywane jako stanowiska robocze jedynie w warunkach, w których zastosowanie innego, bardziej bezpiecznego sprzętu nie jest uzasadnione z powodu niskiego poziomu ryzyka i krótkotrwałego czasu pracy albo okoliczności, których pracodawca nie może zmienić.
- Rodzaj i parametry zastosowanych drabin muszą być dostosowane do charakteru wykonywanej pracy, dających się przewidzieć obciążeń oraz zapewniać bezpieczne przemieszczanie się pracowników.
- Przenośne drabiny muszą opierać się na stabilnym, trwałym, posiadającym odpowiednie wymiary, nieruchomym podłożu w taki sposób, aby szczeble pozostawały w pozycji poziomej, a drabiny były zabezpieczone przed przemieszczaniem, zanim będą użytkowane.
- Drabiny powinny być tak ustawione, aby zapewnić ich stateczność w trakcie użytkowania.

Stosowanie drabin

- Drabinę można stosować jedynie wtedy, gdy:
 - praca przy ułożeniu ciała w jednej pozycji ma trwać nie dłużej niż 30 minut,
 - wykonywana praca będzie pracą lekką, tzn. ciężar przenoszony przez człowieka nie przekracza 10 kg,
 - dostępne są uchwyty dla rąk,
 - możliwe jest stałe utrzymanie trzech punktów kontaktu (ręce i stopy) w pozycji roboczej.
- Drabiny muszą być używane w taki sposób, aby przez cały czas była zapewniona możliwość bezpiecznego uchwycenia poręczy i wsparcia pracownika (trzy punkty podparcia),

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standard bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	SB-2
Tymczasowe prace na wysokości			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

3. Jeśli ładunek ma zostać ręcznie przeniesiony na drabinie, nie może to przeszkadzać pracownikowi w bezpiecznym trzymaniu się poręczy,
4. W przypadku konieczności wykonywania pracy z drabiny należy przewidzieć możliwość zastosowania środków ochronnych zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.
5. Nie wolno przeciążać drabin – waga użytkownika wraz z towarzyszącym mu ciężarem nie może przekraczać nośności drabiny. Drabiny należy właściwie mocować i zabezpieczać przed poślizgiem.
6. Długości drabiny musi być tak dobrana, aby jej górna krawędź wystawała minimum 75 cm ponad krawędź poziomu wyjściowego, a kąt jej nachylenia powinien wynosić od 65 do 75 stopni. Większy kąt może spowodować ześlizgnięcie się drabiny.
7. Drabiny ustawiane przy rurach lub słupach należy skutecznie mocować do tych elementów.
8. Zabronione jest wchodzenie na drabinę z zajętymi rękami. Do przenoszenia narzędzi lub drobnych przedmiotów powinno się stosować torby lub pasy narzędziowe.
9. Nie wolno stosować drabin rozstawnych dla zabezpieczenia dostępu na inny poziom prac, z wyjątkiem gdy są one przystosowane do tego celu.
10. Nie wolno zmieniać pozycji drabiny będąc na niej.
11. Drabina powinna opierać się na nogach, nie na szczeblach czy stopniach.
12. Na drabinie może stać tylko jedna osoba.
13. Drabina przystawna i rozstawna może być stosowana w pobliżu ciągów komunikacyjnych wyłącznie, gdy:
 - została zabezpieczona odpowiednimi barierkami,
 - wyznaczono osoby do pilnowania dostępu.
14. Drabiny należy zabezpieczyć przed uderzeniem przez inne elementy, takie jak drzwi lub okna, poprzez właściwe i skuteczne rozwiązania zapobiegające ich otwarciu. Jeśli nie jest to możliwe, należy wyznaczyć osobę odpowiedzialną za pilnowanie zakazu otwierania drzwi.
15. Nie wolno ustawiać drabin w bezpośrednim sąsiedztwie maszyny i innych urządzeń – w sposób stwarzający zagrożenie dla pracowników używających drabiny.
16. Kierujący pracownikami powinien dopilnować, aby pracownicy podczas pracy na drabinie:
 - mieli odpowiednie obuwie, oczyszczone z błota itp.;
 - nosili niewielkie narzędzia przy pasie lub w torbie przełożonej przez ramię;
 - nosili ciężkie narzędzia i materiały w torbie, uważając by nie dopuścić do przeciążenia drabiny i postępując zgodnie z instrukcjami producenta;
 - zwracali uwagę na to, co dzieje się na dole; w żadnym wypadku nie wchodzili na drabinę po co drugim szczeblu;
 - przestrzegali maksymalnego dopuszczalnego obciążenia;
 - w żadnym wypadku nie używali drabiny w charakterze rusztowania lub pomostu roboczego.

Wykonawca prac zobowiązany jest:

1. Przeprowadzić instruktaż przed rozpoczęciem prac obejmujący następujące informacje: cel i zakres pracy, sposób zabezpieczenia miejsca pracy, kolejność wykonywanych czynności, zagrożenia; stosowane środki bezpieczeństwa, sposoby porozumiewania się pracowników wykonujących pracę i asekurujących, objawy zatrucia, zasady ewakuacji.
2. Wykonać ogrodzenie strefy pracy,
3. Przygotować i sprawdzić sprzęt przeznaczony do wykonywania pracy ze szczególnym uwzględnieniem środków bezpieczeństwa,
4. Uzyskać zgodę prowadzącego na rozpoczęcie prac.

VII. Zakończenie prac

Po zakończeniu prac wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia i uporządkowania miejsca prac i przekazania go prowadzącemu stację paliw.